

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

پیرو ایراد شورای محترم نگهبان در مورد طرح مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی مبنی بر ابهام ماده واحده از آن جهت که مشخص نیست آیا شامل مدارک علمی چهارگانه حوزه‌های علمیه می‌شود یا خیر؟ مطالب زیر ارائه می‌گردد:

طرح ایراد

براساس ماده واحده این طرح، استفاده از عناوین علمی مستلزم داشتن مدرک معتبر از مراکز علمی و دانشگاهی داخلی یا خارجی مورد تأیید رسمی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد، ازسوی دیگر با عنایت به مصوبه ۳۶۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۳ در مورد مدارک تحصیلی صادر شده ازسوی مدیریت حوزه علمیه قم، دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه می‌توانند از کلیه مزایای علمی و استخدامی فارغ‌التحصیلان دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکتری دانشگاه‌ها برخوردار شوند، حال سؤال این است که آیا دانش‌آموخته حوزه، که موفق به اخذ مدرک مطابق مقررات گردیده است می‌تواند از عناوین علمی مانند دکتر، استفاده نماید یا چنین امتیازی مربوط به فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها می‌باشد؟

بررسی ایراد و ارائه پیشنهاد

در پاسخ به سؤال فوق این مطلب قابل توجه است که به استناد نص ماده واحده استفاده از عناوین علمی منحصر به مدارک صادره از دانشگاه‌ها نیست، بلکه دارندگان مدرک از سایر مراکز علمی، از جمله حوزه‌های علمیه نیز در صورت تأیید وزارت علوم می‌توانند از مزایای مدارک خود همچون فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم برخوردار شوند. بنابراین به‌طور قطع مدارک حوزوی که براساس ضوابط و شرایط قانونی تعیین شده، ازسوی مدیریت حوزه علمیه صادر می‌شود به‌عنوان یکی از بارزترین و مهمترین مراکز علمی و به استناد مصوبه ۳۶۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد تأیید وزارت علوم می‌باشد، شرکت دارندگان این مدارک در آزمون‌های مختلف استخدامی و تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های تحت نظارت وزارت علوم مؤید اعتبار و به رسمیت شناختن این مدارک ازسوی وزارت علوم می‌باشد. با این حال پیشنهاد می‌شود به‌منظور رفع ایراد و ابهام احتمالی متن ذیل به‌عنوان یک تبصره به طرح اضافه شود:

تبصره «۲» - استفاده غیرمجاز از مدارکی که ازسوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به استناد مصوبه ۳۶۸ شورای انقلاب فرهنگی تأیید می‌گردد نیز مشمول مجازات فوق خواهد بود.

نتیجه‌گیری

با عنایت به توضیحات فوق به‌نظر می‌رسد اطلاق قید «مراکز علمی» مندرج در ماده واحده، شامل حوزه‌های علمیه نیز می‌شود و مدارک حوزوی چهارگانه که براساس ضوابط و شرایط صادر شده باشد، به استناد مصوبه ۳۶۸ شورای انقلاب فرهنگی معتبر و مورد تأیید وزارت علوم می‌باشد. بنابراین ماده واحده شامل مدارک علمی چهارگانه حوزوی نیز می‌باشد لذا دارندگان مدارک حوزوی معتبر همچون فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها از کلیه مزایا از جمله استفاده از عناوین علمی برخوردار می‌باشند. بدیهی است استفاده از عناوین علمی بدون داشتن مدرک حوزوی معتبر، مطابق ماده واحده این طرح جرم و مرتکب به مجازات مندرج در ماده واحده محکوم خواهد شد. در عین حال به‌منظور رفع ابهام احتمالی الحاق تبصره پیشنهادی مذکور به ماده واحده پیشنهاد می‌گردد.